

## ЗАКЛАДИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ

Рись О.О., Жданова-Неділько  
(Полтава, Україна)

Сучасний період в Історії України характеризується тим, що в різних сферах життя впроваджується значна кількість інновацій, і це, у свою чергу, є і результатом, і передумовою подальшого успішного розвитку нашої країни. Оскільки ж в основі кожної інновації – людина з її творчим потенціалом, високим інтелектом, спрямованістю на пошук шляхів удосконалення дійсності відповідно до викликів сучасності, всі інноваційні процеси тим чи іншим чином торкаються освіти, в тому числі й середньої – найбільш всеохоплюючої щодо української молоді.

Не можна не погодитися, що «сама система освіти є джерелом інновацій, оскільки вона може формувати нові знання і технології, які генеруватимуть нововведення та інновації» [4].

Згідно зі ст. 31 розділу V Закону України «Про повну загальну середню освіту» [3], заклади загальної середньої освіти «...мають право провадити інноваційну діяльність та можуть укладати з цією метою відповідні договори про співпрацю з іншими закладами освіти (науковими установами), підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами». Отже, на державному рівні передбачено досить широкий діапазон як внутрішніх, так і зовнішньо спрямованих дій, які забезпечують інноваційність освітнього процесу в ЗЗСО.

Учені визначають освітні інновації як такі, що «стосуються системи освіти, її структур, освітніх процесів, що в ній відбуваються, тому спрямовані на реалізацію цілей і задач освітнього рівня – поліпшення якості освіти, освітніх послуг. Це управлінські, організаційні, економічні, соціальні, культурні, наукові, педагогічні, психолого-педагогічні аспекти й проблеми в освіті» [1]. І оскільки «педагогічний процес виявляється як цілеспрямована система впливу на суб'єктів освітнього процесу, яка призводить до якісних змін індивіда», необхідно, аби ці зміни відбувалися суголосно тим параметрам, що характеризують не лише сьогодення, а й прогнозоване майбутнє наших співгромадян.

Як стверджують дослідники [4], «на сьогоднішній день інноваційна діяльність є одним із основних компонентів освітньої діяльності будь-якого навчального закладу. І це не випадково, адже саме інноваційна діяльність не тільки створює основу для конкурентоспроможності того чи іншого освітнього закладу на ринку освітніх послуг, але й визначає напрямок професійного росту педагога, реально сприяє особистісному росту вихованців. Тому інноваційна освітня діяльність пов'язана із науково-методичною діяльністю педагога і навчально-дослідницькою діяльністю вихованців».

Водночас освітні інновації досить часто зазнають у своєму впровадженні гальмівного впливу. О. Петрунко, аналізуючи причини цього явища, відзначає, що «усю множину причин гальмування освітніх інновацій можна поділяти на: 1) причини системного характеру (або причини метарівня), зумовлені соціально-політичною і соціокультурною ситуацією та тотальним браком ресурсів, у т.ч. інноваційних; 2) причини концептуально-методологічного характеру, зумовлені неналежним рівнем рефлексивного аналізу сучасної ситуації суспільного розвитку; 3) соціально-психологічні причини, пов'язані із міжособовою і діловою комунікацією, діяльністю і самопочуттям людей в освітньому просторі» [2]. І якщо перші дві причини усунути на рівні окремого закладу загальної середньої освіти неможливо, то третя належить безпосередньо до компетенції освітнього менеджменту і повинна бути усунена його засобами. Тому професійна підготовка керівника закладу освіти обов'язково повинна передбачати його готовність до організації і стимулювання в педагогічному колективі інноваційної діяльності.

**Список використаних джерел:**

1. Колеснік О.О. Освітні інновації в контексті сучасних наукових досліджень / О. О. Колеснік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж. [https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/7\\_2011/14.pdf](https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/7_2011/14.pdf)
2. Петрунько О.В. Освітні інновації в Україні: проблеми впровадження та можливості оптимізації. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж. [http://elibrary.kubg.edu.ua/11662/1/O\\_Petrunko\\_KPP\\_IL.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/11662/1/O_Petrunko_KPP_IL.pdf)
3. Про повну загальну середню освіту. Закон України від 16.01.2020. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
4. Семенюк С.Б. Освітні заклади як особливі суб'єкти інноваційного розвитку суспільства / С.Б. Семенюк, С.В. Шпилик. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до дж. [http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21030/2/TRM\\_2017\\_Semeniuk\\_S\\_B-Osvitni\\_zaklady\\_yak\\_185-194.pdf](http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/21030/2/TRM_2017_Semeniuk_S_B-Osvitni_zaklady_yak_185-194.pdf)

**ПРИРОДНИЙ ЛАНДШАФТ ЯК ТЛО ІСТОРИЧНИХ ПОДІЙ****Рогожа М.М.***(Умань, Україна)*

Ставиться мета сформуванню у навчальному просторі вищої школи уявлення про природний ландшафт як тло, водночас, і середовище розвитку соціокультурного простору. Саме в ньому неперервно виникають, розвиваються та тривають різні явища, що в кінцевому результаті нами сприймаються безперервним перебігом історичних подій. Сприймаючи лексичну групу «природний ландшафт» як робочу, неминуче маємо провести тлумачення цієї дефініції.

Отже: «Природний ландшафт – цілісна частина ландшафтної оболонки Землі, що утворилася в результаті складної й тривалої взаємодії основних геокомпонентів планети (гірських порід, води, повітря, біоти) в певних (щоразу специфічних) умовах середовища, і як наслідок – набула характерного вигляду в просторі» [1, с. 148].

Розглядаючи запропоновану тему в контексті вимог щодо забезпечення належної якості освіти у закладах середньої освіти, водночас, розуміючи під цим перспективу продовження ними як студентами, засвоєння обраного фаху, вважаємо необхідним зробити кілька необхідних акцентів (сприймаючи знання як кінцевий результат освітнього процесу). Найперше – комплексний характер набутого знання (рівень бакалавра), розуміючи під цим органічний сплав гуманітарного та природничого знання (допускається й протилежний порядок). Наступне – його логічний характер, котрий дозволяє, отримавши освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра, навчатися у магістратурі на основі здобутого міждисциплінарного знання на основі причинно-наслідкових зв'язків. Нарешті, освітній процес має неодмінний характер здійснюватися у відповідному часово-просторовому континуумі з властивими йому ознаками.

Яскравим прикладом комплексного характеру здобуття середньої, ще більше – вищої, на наш погляд, бачиться навчальний предмет «Історія України», проектування його на подальше вивчення у якості навчальної дисципліни «Історія України» у закладах вищої освіти. Міждисциплінарний характер здобуття знань з української історії досить переконливо переплітається з географією України у її фізичній компоненті. Питання вивчення історії України в часово-просторовому континуумі, ґрунтуючись на цілісності його, неминуче виводить освітній процес на засвоєння загального через одиничне. Під цим ми розуміємо, що кожна історична подія відбувається у певний час на певній території. Остання має лише їй властиві фізико-географічні параметри. На нашу думку, достатньо переконливим прикладом може бути Національно-визвольні війни під проводом гетьмана Богдана Хмельницького та його сподвижників упродовж 1648-1676 років.